

ORTHOTRICHUM RIVULARE TURNER

door Mej. M. Zuure

Op 8 mei 1962 maakten wij een opname van een grachtkant te Edam. Een bakstenen muur, gevoegd met cement op de Schepmakersdijk tegenover perceel no. 19. De expositie was pal Noord - de gunstigste expositie voor mosbegroeiing, helling 90°. De grachtkant was 40 cm. hoog. Aan de noordzijde dus water en de zuidzijde grasland.

Op deze muur, vlak bij de watergrens, troffen wij 1 plukje van ongeveer 20 exemplaren *Orthotrichum rivulare* aan.

De *Acta Botanica Neerlandica* (3:130) vermeldt hier één vindplaats van en wel Spijkenisse, 20 juli 1951 door de heer J. Barkman. Het betreft hier 1 stengeltje met 5 blaadjes.

In het algemeen kan men *Orthotrichum rivulare* aantreffen bij water, soms zelfs onder water, op rotsen of boomwortels.

De plant, "het kussentje", is donkergroen tot zwart. De stengels vertakken zich vrijwel niet en bereikten bij ons een hoogte van ongeveer 1 cm. Dit is zeer laag; Dixon en Grout spreken van 2 tot 4 cm hoge stengeltjes. De bladen staan wijd uitgespreid, dakpansgewijs gerangschikt. Het blad is tongvormig en vooral gekenmerkt door zijn stompe top en de omgekrulde rand.

Ons exemplaar was volkomen gaaf; Dixon en Grout vermelden dat de top vaak getand is.

De nerf is duidelijk, iets uitstekend aan de achterzijde en loopt tot bijna aan de top door. De cellen zijn klein en 10 tot 12 μ in doorsnede. De celwanden zijn dik. Aan de basis van het blad zijn de cellen rechthoekig, doch naar boven toe worden zij ronder.

De plant fructificeert in het voorjaar en de zomer. Wij troffen geen kapsels aan, waarschijnlijk is dit te wijten aan het koude en late voorjaar.

Litt.:

Dixon, H.N., *The Student's handbook of British Mosses*, Eastbourne 1924.

Grout, A.J., North American Flora: Bryales Orthotrichaceae.
The New York Botanical Garden, 1946.

Summary

Orthotrichum rivulare has been found for the second time in the Netherlands, in Edam, province of North Holland.

BOEKBESPREKING

Demaret, F., et Castagne, É., Flore Générale de Belgique. Bryophytes Vol. II. Fasc. I et II. Bruxelles 1959 et 1961.

Na het verschijnen van Vol. I fasc. I t/m III, waarin C. Vanden Berghen de levermossen van België behandelde, zijn nu ook de twee eerste afleveringen inzake de Belgische bladmossen verschenen, die evenals de voorgaande afleveringen uitmunten door prachtige illustraties en fraaie uitvoering.

Na een korte inleiding worden enige soorten uitvoerig besproken. Daarna volgt een systematisch overzicht van de Ordes en Families van de in België voorkomende bladmossen, waarna een determinatie-sleutel volgt, die tot de Geslachten voert. De soorten worden dan beschreven bij de geslachten.

De diagnosen zijn uitvoerig en vermelden waar mogelijk het chromosomenaantal.

De classificatie is in grote lijnen volgens Brotherus en de gebruikte nomenclatuur volgens de "Prodromus des Mousses de Belgique" van F. Demaret en waar nodig gewijzigd volgens "The Annotated list of British Mosses" van P.W. Richards en E.C. Wallace.

Fasc. I behandelt de Andreaceae, Fissidentaceae, Archidiaceae en Ditrichaceae en Fasc. II de Seligeriaceae, Dicranaceae, Leucobryaceae en Encalyptaceae.

Men kan deze delen kopen bij de Jardin Botanique de l'Etat, 236, Rue Royale, Bruxelles, Prijs: ?.

Ik kan deze uitgave ten zeerste aanbevelen en zie met